

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

E-post: elh@ad.dep.no

Deres ref.
200801628/KEH

Arkiv / Saksnr.
523.0/10/00871

Oslo
3. desember 2010

EM
EM007168

Norges
Rederiforbund
Norwegian
Shipowners'
Association

Høring - endringer i forskrift om arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret

Det vises til departementets brev av 13. september 2010 med høringsfrist 13. desember 2010.

Norges Rederiforbund, som representerer rederier med skip i utenriksfart og offshore, samt offshore entreprenørfartøyer, har følgende kommentarer til forslagene:

Ad 1. Innledning og bakgrunn

Forbundet er enig i departementets forslag om avvikling av rederienes plikt til å gi melding til maritimt Aa-register ved skifte av fartøy innenfor samme register og fartsområde. Ordningen med at det skal søkes dispensasjon for å få adgang til såkalt ambulerende mønstring er tungvint og unødvendig, og bidrar til at norsk skipsregister anses som svært komplisert sammenlignet med andre skipsregistre.

Forbundet er også enig i departementets forslag om å innføre nye klare regler som vil fjerne tvil om meldeplikts omfang og avklare når det skal foretas melding til Sentralskattekontoret og når det skal foretas melding til NAV Hamar. Her er mye uklart og rederiene mangler informasjon.

For sjømenn som har ansettelsesavtaler som ikke er utløpt/avviklet, er det uklart om og når rederiene har meldeplikt om fratredelse fra tjeneste om bord, særlig i forbindelse med sykefravær samt for ansatte bosatt i utlandet. Rederiene trenger mer presis informasjon om meldeplikt i disse tilfeller.

Departementet påpeker problemer med å få til elektronisk melding når melding til maritimt Aa-register skal innsendes gjennom maritim kontrollmyndighet. Det er dessuten noe uklart når melding til maritimt Aa-register må sendes via maritim kontrollmyndighet.

Forbundet har oppfattet at gjeldende regler bare krever innrapportering via maritim kontrollmyndighet for ansatte på norske skip når det gjelder ansettelse eller endring av ansettelse. For andre forhold er det adgang til å sende melding elektronisk og direkte til maritimt Aa-register. For utenlandske fartøyer kan meldingen alltid sendes elektronisk og direkte.

Det er uklart etter dagens regler om innrapportering via maritim kontrollmyndighet er nødvendig ved skifte av register eller fart, dersom ansettelsesavtalen omfatter tjeneste på flere skip i forskjellige registre og i flere fartsområder. Her er det behov for avklaring, jfr. også nedenfor.

Ikke alle rederier er kjent med når det er adgang til å benytte elektronisk og direkte melding til maritimt Aa-register. Det er behov for at myndighetene informerer skriftlig om dette. Slik informasjon bør ikke utsettes til ikrafttredelse av ILOs MLC, fordi det synes mulig at MLC først vil tre i kraft i 2013 eller senere.

Ad 2 Endringsforslaget

2.1 Fartøysinformasjon

1) Ambulerende mønstring

Som foran påpekt, skaper det problemer at Aa-meldingen skal ha opplysninger om navnet på det fartøy hvor sjømannen skal tiltre. Denne type regler var det kanskje behov for den gang sjømannsloven hadde regler om skipsansettelse, en ordning som ble avvirket i 1986. Dispensasjonsordningen for ambulerende mønstring er komplisert og mange rederier er ikke tilstrekkelig kjent med de formelle krav i denne forbindelse.

Forbundet er enig i at dette systemet avvikles, og uavhengig av ikrafttredelse av ILOs MLC.

2) Opplysninger om fartsområde og skipsregister

Myndighetene anser det stadig nødvendig å opprettholde krav om at Aa-meldingen må ha opplysninger om hvilken fart og hvilket skipsregister ansettelsesforholdet gjelder

Fartsområde

I relasjon til reglene om maritim kontroll, har det vært vesentlig at ulike fartsområder omfattes av ulike tariffavtaler, men slik at det for utenriksfart skilles mellom stor utenriksfart, nærsjøskipsfart, ferger, turistskip (cruise) og offshore, og slik at det for innretninger skilles mellom offshore entreprenørfartøyer/flyttbare innretninger og faste innretninger. Det antas at det i relasjon til reglene om melding til Aa-registeret har mindre interesse hvilken tariffavtale som benyttes, slik at behovet for å gi opplysninger om fartsområdet må være knyttet til spørsmålet om hvilke regler som gjelder for ansettelsesforholdet, og da særlig skatte- og trygderegler.

Forskriften sondrer mellom fartsområdene innenriksfart, utenriksfart, turistskip og oljeboring. Forskriftene gir ikke noen mer presis definisjon av hva hvert enkelt av disse områder omfatter. Etter vårt syn er det derfor tvilsomt om opplysningene om fartsområde har noen verdi for skatte- og trygdeetaten.

Skip som anløper utenlandske havner og/eller opererer offshore på norsk eller utenlandsk sokkel har tradisjonelt vært betraktet som utenriksfart samtidig som de ansatte omfattes av ulike skatte- og trygderegler ved tjeneste på skip i internasjonal fart og skip i offshorevirksomhet.

Når det gjelder "oljeboring" fremgår det av departementets utkast til nye forskrifter at dette omfatter både flyttbare og faste innretninger. Dette kan være vanskelig for utenlandske fartøyer som av nasjonalmyndighet kan være definert som skip, mens de i henhold til norske regler er flyttbare innretninger. Videre gjelder ulike skatte- og trygderegler for innretninger på og utenfor norsk sokkel.

Det er trolig lite hensiktsmessig å stille krav om at fartstypen skal oppgis i Aa-meldingen, fordi en endelig avklaring av skatte- og trygderegler kan måtte skje ved direkte kontakt mellom rederiene og bedriftene og skatt- og trygdemyndighetene.

Skipsregister/fartøyregister

Når det gjelder opplysninger om register (flagg), er det noe uklart om departementet mener at slike opplysninger også skal gis for flyttbare innretninger (offshore entreprenørfartøyer), eller om det bare skal oppgis for skip. Gjeldende meldeskjema omfatter imidlertid både skip og flyttbare innretninger (offshore entreprenørfartøyer). Her bør forskriftsteksten og skjemaet ha samme regler, og klargjøres.

Stilling og ansettelsesvilkår

Det fremgår av departementets brev at både skatteetaten, trygdeetaten og Sjøfartsdirektoratet har ment at det er nødvendig å opprettholde opplysninger i Aa-meldingen om den ansattes stilling. Etter dagens regler må det foretas fornyet maritim kontroll ved skifte av stilling og/eller ansettelsesvilkår. Det synes å være vanlig med angivelse av stilling i alle meldinger til Aa-registeret, men det synes ikke å være nødvendig å rapportere endring av ansettelsesvilkår. Dagens praksis med fornyet melding til Aa-registeret, via maritim kontrollmyndighet, ved skifte av ansettelsesvilkår som ikke er knyttet til skifte av stilling, må kunne avvikles.

2.2 Forholdet til maritim tjenestekontroll

1) Avvikling av mønstringsreglene

Forbundet er enig med Arbeidsdepartementet i at koblingen mellom rapportering til maritimt Aa-register og kontroll med maritime tjenester, ikke har noen reell funksjon. Det vil være langt bedre at rederiene kan foreta Aa-melding direkte til det maritime Aa-register. Det vil gi bedre sikkerhet for at alle opplysninger om tidspunkter mv. er helt ut korrekte og det vil muliggjøre bruk av elektronisk melding fra rederiet direkte til Aa-registeret. Meldinger som foretas gjennom maritim kontrollmyndighet vil ikke alltid være helt oppdaterte, særlig der praktiske forhold medfører at tiltredelse eller opphør av ansettelse skjer før eller senere enn det som er angitt i meldingen som innleveres til maritim kontrollmyndighet.

Som påpekt foran under pkt 2.1, må også ordningen med rapportering til maritimt Aa-register, om endring av ansettelsesvilkår kunne opphøre, når ordningen med maritim tjenestekontroll blir avviklet.

Det fremgår av Sjøfartsdirektoratets brev til departementet fra 19. desember 2007, at dette er en sak som direktoratet ønsker å se nærmere på og som det må drøfte med Nærings- og handelsdepartementet. Forbundet kjenner ikke til hva som er

direktoratets og Nærings- og handelsdepartementets standpunkt til saken pr. i dag. Men Sjøfartsdirektoratet utelukker ikke i brevet til Arbeidsdepartementet fra 2007 at maritim kontroll vil kunne gjennomføres uten at melding til Aa-registeret sendes via maritim kontrollmyndighet.

Forbundet har inntrykk av at Sjøfartsdirektoratet har til hensikt å avvikle mønstringsordningen (offentlig maritim kontroll), men ikke ønsker å gjøre dette før det kan skje parallelt med at ILOs MLC trer i kraft. Da vil norske forpliktelser i henhold til ILO-konvensjon 22 falle borte, noe direktoratet mener er nødvendig for å avvikle mønstringsreglene.

I denne forbindelse vises til ILO 178 og MLC som forutsetter en offentlig kontroll med ansettelse av sjømenn, men kontrollsystemet er noe annerledes og det er adgang til å delegerer kontrolloppgavene til klasseselskapene. Dette burde være tilstrekkelig også for oppfyllelse av kravene i ILO 22. I så fall må gjeldende mønstringsordning kunne avvikles umiddelbart fordi det allerede er på plass en ordning i overensstemmelse med ILO 178.

2) *Behov for statistikk*

Det fremgår av Sjøfartsdirektoratets brev at Aa-meldingen for NOR og NIS-skip, samt ansettelse av norske sjømenn hos norsk arbeidsgiver på utenlandske skip, fortsatt må innrapporteres til maritimt Aa-register for å sikre oppfyllelse av ILO-konvensjonens statistikkkrav. Det er uklart om direktoratet med "norske sjømenn" på utenlandske skip, mener norske statsborgere og/eller personer bosatt i Norge (registrert i folkeregisteret). Dette bør avklares.

Det forhold at maritimt Aa-register, med departementets samtykke, har avviklet meldeplikt for utenlandske ansatte i tjeneste på NIS-skip bosatt utenfor EU/EØS-område i 2009, innebærer at direktoratets ønsker om meldeplikt for alle ansatte på NIS-skip ikke lenger lar seg gjennomføre. Det antas imidlertid at Sentralskattekontoret for utenlandssaker vil få rapportering om alle EU/EØS-borgere bosatt utenfor EU/EØS-området og om utlendinger bosatt utenfor EU/EØS-området i tjeneste på NIS-skip som kan operere på norsk sokkel i medhold av folketrygden og ligningslovens regler. Dette kan muligens medvirke til at også disse ansatte kan medtas i en statistikk over ansatte på NIS-skip.

3) *Sjøfartsbok og ID-kort*

Selv om departementets høring bare gjelder Aa-registeret gir Sjøfartsdirektoratets brev til departementet av 19. desember 2007 foranledning til å kommentere direktoratets synspunkter på sjøfartsboken og føring av fartstid. Etter avholdelse av ILO-møte høsten 2010 om oppfølging av ILO konvensjon 185/2003 og ID-kort for sjømenn, kan det inntil videre være hensiktsmessig at ordningen med sjøfartsbok opprettholdes.

Når det gjelder føring og registrering av fartstid, mener Sjøfartsdirektoratet at dette er noe rederiene må ta seg av i forhold til sertifikatskrav m.v. Men også Pensjonstrygden for sjømenn trenger informasjon om fartstid, noe som ikke nevnes i Sjøfartsdirektoratets brev. Det fremgår heller ikke av departementets høringsbrev om Pensjonstrygden har uttalt seg om dette spørsmålet, men forbundet registrerer at Pensjonstrygden er med på departementets liste over høringsinstanser. Det hadde vært nyttig å kjenne Pensjonstrygdens oppfatning her, før forbundet kommenterer en mulig avvikling av ordningen med offentlig registrering av fartstid.

2.3 Omdisponering av reglene

Arbeids- og velferdsdirektoratet har antatt at ordningen med regler om Aa-melding for ansatte i land, i forskriftens § 5 med særregler for maritime forhold i § 6, bør kunne avvikles. Det er mulig at det av rent pedagogiske grunner kan være fornuftig å ha helt egne regler for maritim virksomhet.

Forbundet vil dessuten påpeke at både gjeldende forskrift og forslaget til nye regler har henvisninger til folketrygdloven og ligningsloven uten at det i teksten sies noe om innholdet av disse lovregler. Her vil det være behov for oppklaring i rundskriv dersom det ikke er mulig å få frem mer klart i forskriftsteksten hvilke unntak som gjelder som følge av bestemmelser i folketrygdloven og ligningsloven.

Departementet forutsetter også at det vil bli foretatt endringer i forskriftenes definisjoner (§3). For maritim virksomhet, der arbeidsgiver jevnlig kan være et utenlandsk selskap, vil det være nyttig å ha mer presise regler om meldeplikt i slike tilfeller, herunder mulige behov for at den utenlandske arbeidsgiver må registreres i Enhetsregisteret i Brønnøysund og slik at det klargjøres om og når en utenlandsk arbeidsgiver har meldeplikt.

Med hilsen
Norges Rederiforbund

Jørgen Vatne

Kopi:

Rederienes Landsforening, e-post: harald.thomassen@rlf.no
Fraktesfartøyenes Rederiforening, siri.hatland@fraktesfartoy.no
Nærings- og handelsdepartementet, tonje.sund@nhd.dep.no
Sjøfartsdirektoratet, torbjorn.husbye@sjofartsdir.no
Pensjonstrygden for sjømenn, post@pts.no
NAV Internasjonal, nav.utland@nav.no
Sentralskattekontoret for utenlandssaker, sfu@skatteetaten.no
Skipsregisteret, post@nor-nis.no
NAV Hamar/maritimt Aa-register, nav.hamar@nav.no